

Tenttipäivä / Date: 8.5.2013
Opintojakson koodi, nimi ja tentin numero / The code and the name of the course and number of the exam: JOHDON LASKENTATOIMI 3. KUULUSTELU
Tentaattori(t)/ Examiner(s): JANNE JÄRVINEN
Sallitut apuvälineet rastitettu/ The devices allowed in the exam marked with a cross: X Laskin (ei graafinen/ohjelmoitava)/Calculator (not graphic, programmable) Sanakirja/Dictionary Muu materiaali, tarkennettu alla/Other material, specified below
Voit vastata tenttiin / You may answer the questions X suomeksi/ in Finnish englanniksi/ in English
Kysymyspaperi on palautettava / Paper with exam questions must be returned: Kyllä/Yes X Ei/No

Tentissä on viisi samanarvoista kysymystä (max 30p).

Monivalintakysymyksessä (tehtävä 1) on vain yksi oikea vaihtoehto per kohta. Oikeasta vastauksesta saa yhden pisteen, väärästä -0.5 pistettä, ja vastaamatta jättämisestä 0. Tehtävän minimipistemäärä on 0.

Vastaa esseekysymyksiin (tehtävät 2 ja 3) käyttäen *täydellisiä virkkeitä* (ei ranskalaisia viivoja tms.).

Laskut (tehtävät 4 ja 5) tulee esittää siten, että niistä voidaan todeta, miten lopputulokseen päädyttiin (välivaiheet näkyville). Tehtävän 4 pohja on annettu kysymyspaperissa. Älä kuitenkaan kirjoita kysymyspaperiin, vaan esitä lasku vastauspaperilla. *Menestystä!*

1) Valitse monivalintatehtävistä 1.1-1.6. lähinnä oikea vastaus (vain yksi oikea vaihtoehto - vastaa erilliselle vastauspaperille).

1.1 Liittyen poistoihin:

- Yleisin kirjanpidossa ja kustannuslaskennassa käytetty menetelmä on degressiivinen prosenttipoisto.
- Kustannuslaskennassa poistoja tehdään usein silloinkin, kun investointihyödykkeen taloudellinen käyttöaika kirjanpidossa on päättynyt.
- verotus voi motivoida yrityksiä esittämään taloudelliset käyttöiät hyvin pitkinä, ja tämä virhe siirtyy helposti kustannuslaskentaan
- Elinkaaripoistot on helppo arvioida ja laskea etukäteen

1.2 Lisäys- ja jakolaskennasta:

- a) Monia sellaisia kustannuseriä, joita pidetään välillisenä lisäyslaskennassa, käsitellään välittöminä jakolaskennassa
- b) Lisäyslaskenta on yleisesti ottaen yksinkertaisempi ja halvempi menetelmä käyttää kuin jakolaskenta.
- c) Jakolaskennassa kustannukset kohdistetaan yksittäisille tuotteille, ja sitä käytetäänkin yleisesti kappalevaratuotannossa
- d) Lisäyslaskennassa kustannukset jaetaan tasan tuotteiden kesken

1.3 Summalisäyslaskenta

- a) Perustuu kustannuspaikkakohtaiseen kustannusten tarkasteluun
- b) Johtaa helposti epätarkkaan kustannusten kohdistamiseen
- c) Käyttää tyypillisesti kohdistusperusteita, jotka kuvaavat yrityksen toimintojen suorittamisen lukumäärää tai suoritusaikaa
- d) On laskentafilosofia, missä kaikkia kustannuksia pidetään tuotteen välittöminä kustannuksina

1.4 Nettonykyarvomenetelmä (NPV)

- a) On teoreettisesti parempi menetelmä kuin sisäinen korkokanta
- b) Ei pysty aina tuottamaan oikeaa tulosta, kun kassavirtojen etumerkit vaihtelevat
- c) Käyttää tyypillisesti laskentakorkokantana yrityksen korollisen vieraan pääoman korkoa
- d) Diskonttaa projektin kirjanpidollisen nettotuloksen nykyarvoonsa käyttäen diskonttaustekijää.

1.5 Koskien katetuottolaskentaan perustuvaa (direct costing, variable costing) vs. täyskatteista varaston arvostusta (absorption costing) teollisessa valmistusyrityksessä

- a) Täyskatteinen menetelmä sisällyttää varaston arvoon tuotteen koko kustannusrakenteen (kaikki kustannukset).
- b) Katetuottolaskentaan perustuva menetelmä on yleistynyt kansainvälisen tilinpäätös-käytännön (IFRS) käyttöönoton myötä.
- c) Täyskatteisessa varaston arvostuksessa käytetään usein toimintolaskentaa kohdistettaessa yleiskustannuksia keskeneräiselle ja valmiille tuotannolle.
- d) Kumpikaan menetelmä ei kohdistaa ns. periodikustannuksia tuotteelle.

1.6 Liittyen kustannuspohjaiseen hinnoitteluun

- a) Jos kaikkien tuotteiden hinnat asetetaan yksikkökustannusten yläpuolelle, niin yritys tekee varmasti voittoa.
- b) Hinnanasettaja on useimmiten monopoliasemassa oleva yritys.
- c) Kustannuspohjainen hinnoittelu edellyttää aina toimivaa yleiskustannusten kohdistamis-menetelmää.
- d) Lyhyen aikavälin hinnoittelutilanteessa tilauksen hyväksymisen lisäkustannus on relevantti kustannus.

- 2) Liittyen toimintolaskentaan
- Minkälaisissa olosuhteissa toimintolaskenta on todennäköisesti tarkempaa kuin yksinkertaiset volyymipohjaiset kohdistukset?
 - Millainen on neliportainen toimintohierarkia, ja mihin sitä käytetään?
 - Millä eri tavoin toimintolaskennassa voidaan käsitellä ylikapasiteetista johtuvia kustannuksia?
- 3) Kuvaile kustannuspaikkojen välisten sisäisten veloitusten eri tekniikoita, ja sitä, miten ne poikkeavat toisistaan.
- 4) Aineksia tiedetään ostetun ja käytetyn Kempeleen Teräs Oy:ssä seuraavasti:

Pvm	Tapahtuma	Kpl	Á-hinta
1.1.	Alkuvarasto	90	6
2.1.	Ostetaan	100	5,50
20.1.	Käytetään	110	
25.1.	Ostetaan	100	5
26.1.	Käytetään	80	
28.1.	Ostetaan	50	6,50
30.1.	Käytetään	60	

Arvosta aineskäyttö ja laske loppuvaraston arvo

- FIFO-menetelmällä (3p)
- Punnitun (painotetun) keskihinnan menetelmällä (3p)

Soveltuvassa tapauksessa voit jäljentää seuraavanlaisen taulukon vastauspaperiisi ja kirjoittaa vastauksesi siihen. Muista kirjoittaa ylös myös välivaiheen laskut.

Päivä	Saapunut			Käyttö			Varasto		
	kpl	€	yht. €	kpl	€	yht. €	kpl	€	yht. €
Σ									

5) Haukiputaan rengas valmistaa ainoastaan autonrenkaita. Yrityksen katetuotto oli maaliskuussa 96000 €. Katetuotto myytyä rengasta kohden oli 20 € ja kriittinen myyntivolyymi oli 180000 €. Varmuusmarginaali oli 25 %.

Laske

- a) maaliskuun myynti. (2p)
- b) maaliskuun kiinteät kustannukset. (2p)
- c) uusi katetuottoprosentti, kun hintaa korotetaan 5 %. (2p)